

Sygn. akt XI Ka 217/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2020 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie XI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Mariusz Jaroszyński

Protokolant: Agnieszka Furdel

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 września 2020 roku i 28 października 2020 roku

sprawy **A. K.** urodzonej (...) w Z., córki M. i J. z domu R.

oskarżonej z art. 212 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez pełnomocnika oskarżycielek prywatnych i obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego w Chełmie z dnia 29 listopada 2019 roku sygn. akt II K 355/17

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1) przyjmuje, iż oskarżona popełniła czyn polegający na tym, że: w dniu 30 czerwca 2016 r. w C., gmina S., w pismach skierowanych do Wojewody L. pomówiła A. W. i D. G. o to, że obie nauczycielki konfliktowały pracowników szkoły, dodatkowo A. W. wykorzystywała uczniów w konflikcie z dyrektorem oraz psychicznie znęcała się nad D. P., wymuszając na niej składanie zeznań przeciwko dyrektorowi, zaś D. G. wykorzystywała zależność służbową wobec A. B. (obecnie P.), co mogło poniżyć A. W. i D. G. w opinii publicznej i narazić na utratę zaufania publicznego potrzebnego do wykonywania działalności oświatowej, przedstawiając w ww. pismach nieprawdziwe informacje na temat A. W. i D. G., jakoby popełniły czyny, które podlegają ocenie komisji dyscyplinarnej za uchybienia godności zawodu i obowiązkom nauczyciela;

2) uchyla wydane na podstawie art. 67 § 3 k.k. rozstrzygnięcie o zasądzeniu nawiązki na rzecz funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej;

3) na mocy art. 67 § 3 k.k. zasądza od oskarżonej A. K. na rzecz oskarżycielek prywatnych A. W. i D. G. kwoty po 1500 (tysiąc pięćset) złotych tytułem nawiązek;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa za postępowanie odwoławcze 60 (sześćdziesiąt) złotych opłaty oraz obciąża ją wydatkami poniesionymi w tym postępowaniu.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	XI Ka 217/20

Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Chełmie z dnia 29 listopada 2019 roku, wydany w sprawie o sygn. akt II K 355/17.

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy – pełnomocnik

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

co do winy

x	co do kary	
x	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
x	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
x	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
x	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
	art. 439 k.p.k.	

	brak zarzutów	
--	---------------	--

1.4. Wnioski

x	uchylenie	x	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
1.		A. K.	Niekaralność oskarżonej.	zapytanie o udzielenie informacji z KRK	301
2.		A. K.			373
3.		A. K.	Z materiału dowodowego zgromadzonego w aktach spraw o sygn. IV P 176/16 i IV P 166/19 wynika przede wszystkim istniejący w Szkole Podstawowej w C. konflikt pomiędzy nauczycielami, a nauczycielami, a dyrekcją. Z powództwem o odszkodowanie za		258 – 279
4.		A. K.		akta spraw o sygn.: IV P 176/16 i IV P 166/19 Sądu Rejonowego w Chełmie	229 – 241
5.		A. K.			306 – 321
6.		A. K.			392 – 392v
7.		A. K.		dokumenty wymienione w punktach od a do e apelacji pełnomocnika oskarżycielek prywatnych, to jest: pismo z dnia 3 stycznia 2020 r. z L. Urzędu	392

nieuzasadnione rozwiązanie umowy o pracę w trybie natychmiastowym przeciwko A. P., wystąpiła szkoła. W dniu 14 stycznia 2020 roku Sąd Rejonowy w Chełmie zasądził od pozwanej na rzecz szkoły kwotę 6 126 złotych, tytułem odszkodowania. Natomiast A. P. wystąpiła z powództwem przeciwko szkole podstawowej o zadośćuczynienie w kwocie 30 000 złotych, odszkodowanie w kwocie 2 000 złotych i 10 000 złotych. Wyrokiem wydanym w sprawie o sygn. akt IVP 176/16 w dniu 14 stycznia 2020 roku Sąd Rejonowy oddalił powództwo.	Wojewódzkiego w L., oświadczenia majątkowe oskarżonej z dnia 28 kwietnia 2016 r., 28 kwietnia 2017 r., 26 kwietnia 2018 r. oraz 26 kwietnia 2019 r.
Z pisma z dnia 3 stycznia 2020 roku z L. Urzędu Wojewódzkiego w L. wynikają uprawnienia i kompetencje nadzorcze wojewody oraz rady gminy, która jest	wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie wydany w sprawie o sygn. akt VIII Pa 192/19 wraz z uzasadnieniem wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie wydany w sprawie o sygn. akt I C 1002/18 wraz z uzasadnieniem zeznania A. W. zeznania D. G.

uprawniona do
kontrolowania
działalności
szkoły, będącej
gminną
jednostką
organizacyjną.
Natomiast z
oświadczeń,
możliwości
zarobkowe i
sytuacja
majątkowa
oskarżonej.

Z powództwa
A. W. toczyło
się przed Sądem
Rejonowym w
C. postępowanie
przeciwko
Szkołe
Podstawowej w
C. o
przywrócenie do
pracy,
odszkodowanie
za
nieuzasadnione
rozwiązanie
umowy o pracę
w kwocie 9
327 złotych,
ustalenie, że
powódka była
dyskryminowana
i zasądzenie 37
308 złotych,
tytułem
odszkodowania
za naruszenie
przez
pozwanego
zakazu
dyskryminacji.
Sąd I instancji
zasądził od
Szkoły
Podstawowej na
rzecz powódki

kwotę 9 327 złotych, tytułem odszkodowania za nieuzasadnione i niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem, z ustawowymi odsetkami od 6 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty, oddalił powództwo o przywrócenie do pracy, ustalenie występowania dyskryminacji i odszkodowanie z tytułu dyskryminacji w kwocie 37 308 złotych oraz wnioski o nałożenie obowiązku dalszego zatrudnienia powódki. Sąd Okręgowy natomiast - powołanym wyrokiem, oddalił apelację powódki, z apelacji pozwanej zmienił wyrok Sądu Rejonowego w punkcie III i zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 2 700 złotych, tytułem kosztów

procesu. Oddalił apelację pozwanej w pozostałym zakresie. Rozstrzygnięcie, Sąd odwoławczy szczegółowo uzasadnił w pisemnych motywach, kładąc szczególny nacisk na istniejący silny konflikt w pozwanej placówce, który początkowo miał charakter służbowy, następnie osobisty. Pomiędzy dyrektorem szkoły, a A. W. toczą się postępowania karne, cywilne, w których zaangażowanych jest coraz większy krąg osób. Dla oceny zasadności żądania przywrócenia do pracy istotnym było dla Sądu, że konflikt ten rzeczywiście ma miejsce i aktualnie ma charakter zaostrzony, a powódki nie można traktować wyłącznie w roli pokrzywdzonej

tym konfliktem. Przywrócenie jej do pracy wpłynęłoby również w sposób destabilizujący na prowadzenie szkoły i jej dalsze funkcjonowanie w zakresie relacji jej istotnych celów.

Sąd Okręgowy w L.I Wydział Cywilny wyrokiem z dnia 20 lutego 2020 roku w sprawie o sygn. akt I C 1002/18, zobowiązał pozwane D. G., A. W. i A. P. do złożenia pisemnego oświadczenia na najbliższej sesji Rady Gminy S. o treści: „D. G., A. W. i A. P. przepraszają Panią A. K., Dyrektora Szkoły Podstawowej im. (...) w C. za naruszenie jej dobrego imienia przez to, że w piśmie z 10 marca 2018 roku, odczytanym publicznie podczas 34 sesji Rady Gminy S., która odbyła się 28 marca 2018

roku, podały
nieprawdziwe
informacje,
jakoby
Prokuratura
Rejonowa w
C.prowadziła
przeciwko A.
K. dochodzenie
z art. 276
k.k. dotyczące
usunięcia
dokumentów z
teczek akt
osobowych
nauczycielek: D.
G. i A. W. oraz, że
A. K. podała do
Komisji
Dyscyplinarnej
przy
Wojewodzie L.
dwie
nauczycielki
szkoły
Podstawowej im.
(...)w C.: D.
G. i A. W. z
nieprawdziwymi,
bezpodstawnymi
zarzutami, chcąc
je pozbawić
prawa do
wykonywania
zawodu”, w
pozostałej części
oddalił
powództwo. Z
uzasadnienia
natomiast
wynika, iż
informacja o
podaniu przez
powódkę do
Komisji
Dyscyplinarnej
przy
Wojewodzie L.
pозwanych,
okazała się

		<p>nieprawdziwa z tego względu, że D. G. i A. W. odpowiadały jedynie przed rzecznikiem dyscyplinarnym.</p> <p>Zniesławiające zachowania oskarżonej nie miały miejsca przed 30 czerwca 2016 roku. Natomiast po tej dacie konflikt pomiędzy stronami trwał nadal.</p> <p>Zachowania opisane w akcie oskarżenia, noszące cechy zniesławienia, nie miały miejsca ze strony oskarżonej przed wystosowaniem przez nią dwóch wniosków w dniu 30 czerwca 2016 roku do Wojewody L., po tej dacie, takich zachowań również nie było.</p>		
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty

-	-	-	-	-	
---	---	---	---	---	--

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
1.	zapytanie o udzielenie informacji z KRK	Brak podstaw do kwestionowania stwierdzonej okoliczności - informacja wydana przez punkt informacyjny KRK w L., jako podmiot do tego właściwy.
2.	akta spraw o sygn.: IV P 176/16 i IV P 166/19 Sądu Rejonowego w Chełmie	Brak podstaw do kwestionowania stwierdzonych okoliczności, bowiem wynikają one z materiału dowodowego zgromadzonego w aktach spraw sądowych, nadto z orzeczeń wydanych przez Sąd Rejonowy w Chełmie.
3.	dokumenty wymienione w punktach od a do e apelacji pełnomocnika oskarżycielek prywatnych, to jest: pismo z dnia 3 stycznia 2020 roku z L. Urzędu Wojewódzkiego w L., oświadczenia majątkowe oskarżonej z dnia 28 kwietnia 2016 roku, 28 kwietnia 2017 roku, 26 kwietnia 2018 roku oraz 26 kwietnia 2019 roku	Brak podstaw do kwestionowania stwierdzonych okoliczności – pismo sporządzone przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli z upoważnienia Wojewody L., natomiast oświadczenia majątkowe sporządzane są z zastrzeżeniem wypełniania rubryk zgodnie z prawdą.
4.	wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie wydany w sprawie o sygn. akt VIII Pa 192/19 wraz z uzasadnieniem	Brak podstaw do kwestionowania stwierdzonej okoliczności, bowiem orzeczenie wydane zostało przez Sąd Okręgowy w Lublinie.
5.	wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie wydany w sprawie o sygn. akt IC 1002/18 wraz z uzasadnieniem	Brak podstaw do kwestionowania stwierdzonej okoliczności, bowiem orzeczenie wydane zostało przez Sąd Okręgowy w Lublinie.
6.	zeznania A. W.	
7.	zeznania D. G.	

		<p>Zeznania uznane przez Sąd odwoławczy za wiarygodne, bowiem są logiczne, spójne i rzeczowe, nadto zgodne z uznanym za wiarygodny zgromadzonym w toku całego postępowania osobowym i nieosobowym materiałem dowodowym.</p> <p>Zeznania uznane przez Sąd odwoławczy za wiarygodne, bowiem są logiczne, spójne i rzeczowe. Nadto, pozostają w zgodzie z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.</p>
--	--	--

<p>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
-	-	-

<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzuty	
	Zarzuty naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść wyroku, błędu w ustaleniach faktycznych oraz obrazy przepisów prawa materialnego.	<p># zasadne</p> <p># częściowo zasadne</p> <p># niezasadne</p>

<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p>Zarzuty wynikające z apelacji obrońcy oskarżonej:</p> <p>1. Zarzut naruszenia przepisów postępowania, które miało wpływ na treść wyroku, a mianowicie: art. 7 k.p.k., art. 366 § 1 k.p.k., art. 410 k.p.k.</p> <p>Zarzut naruszenia powyższych przepisów jest zasadny jedynie częściowo. Rzecz bowiem w tym, że podstawę rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego stanowił całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Należy w tym miejscu jednak zaznaczyć, że na etapie postępowania odwoławczego materiał dowodowy został stosownie uzupełniony, przez wymienione powyżej i szczegółowo opisane dowody. Sąd meriti nie pominął natomiast żadnej części wyjaśnień oskarżonej, a jedynie część z jej depozycji uznał za wiarygodną, a w części odmówił przyznania jej tego waloru, w szczególności w zakresie, w jakim nie przyznała się ona do popełnienia zarzucanego jej czynu. Nie znalazły one bowiem w tym względzie potwierdzenia w uznanych za wiarygodne zeznaniach D. G., A. W., A. P., D. P. i A. R. (1) oraz w pozostałym obszernym materiale osobowym, jak również nieosobowym, a tu w postaci chociażby akt postępowań wyjaśniających. Z czym zgadza się Sąd Okręgowy, mając jednakże na względzie zmianę dokonaną w opisie czynu, którego dopuściła się A. K., o czym szczegółowo będzie mowa poniżej. Odnosząc się do pierwszego z zarzutów, należy dodatkowo zaznaczyć,</p>	

że podawane przez oskarżoną informacje dotyczące oskarżycielek prywatnych, (przyjęte przez Sąd odwoławczy) - jednoznacznie je zniesławiające, obiektywnie mogą pomawianą osobę poniżyć w opinii publicznej, lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu, lub rodzaju działalności. Trudno przy tym uznać, iż nie taki był jej zamiar, skoro podawała ona informacje niezgodne z prawdą, a z nauczycielkami tymi pozostawała w konflikcie. Z pewnością również podawanie przez A. K. nieprawdziwych informacji zawartych w pismach skierowanych do Wojewody L. w dniu 30 czerwca 2016 roku dotyczące A. W. i D. G., szczegółowo wymienione w opisie czynu przypisanego jej przez Sąd Okręgowy, nie sposób uznać za korzystanie przez nią z uprawnień jakie przysługują dyrektorowi szkoły, w stosunku do nauczycieli. Sąd odwoławczy nie stwierdził istnienia takich uprawnień, które zezwalałyby na podawanie przez dyrektora szkoły nieprawdziwych informacji i faktów co do podległych mu nauczycieli.

Ocena dowodów, wbrew twierdzeniom apelującego, przeprowadzona została wszechstronnie, wnikliwie oraz zgodnie z art. 7 k.p.k. Z pewnością nie sposób określić jej mianem dowolnej, wybiórczej, jednostronnej, czy też niezgodnej z zasadami prawidłowego rozumowania, wiedzy, doświadczenia życiowego. Sąd I instancji badał oraz uwzględniał okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonej. Dokonał analizy poszczególnych dowodów, nie przekraczając granicy ich swobodnej oceny. Prawidłowo

ocenił zeznania D. G., A. W., A. P., D. P. oraz A. R. (2), jako wzajemnie się uzupełniające, tworzące logiczną całość, nadto znajdujące potwierdzenie w nieosobowym materiale dowodowym, w tym w aktach postępowań wyjaśniających. Na ich podstawie sąd meriti prawidłowo ustalił, iż nie istnieją jakiegokolwiek dowody na potwierdzenie, że ktokolwiek w szkole znęcał się nad D. P.. Zaś A. P. jednoznacznie zaprzeczyła, aby D. G. zachowywała się względem niej niewłaściwie.

Nie sposób uznać, aby Sąd Rejonowy w jakikolwiek sposób naruszył art. 366 § 1 k.p.k. Przewodniczący bowiem, kierował rozprawą i czuwał nad jej prawidłowym przebiegiem bacząc, aby zostały wyjaśnione wszystkie istotne okoliczności sprawy. Należy podkreślić, że dodatkowo Sąd Okręgowy dopuścił powyżej, powołane w tabeli niniejszego uzasadnienia, dowody, zgodnie z wnioskami stron oraz z urzędu.

W związku z poczynioną przez Sąd odwoławczy zmianą, należy wskazać przy tym zarzucie, że sąd I instancji prawidłowo oceniając materiał dowodowy, niesłusznie wywiódł, iż całość działań oskarżonej wymienionych w opisie czynu jej zarzucanego, wyczerpała znamiona przestępstwa z art. 212 § 1 k.k., o czym szerzej będzie mowa w dalszej części pisemnych motywów. Wskazać jedynie w tym miejscu należy, że nie sposób uznać, by oskarżona korzystała jedynie z prawa do krytyki. Sąd meriti dokonał w tym względzie, wbrew twierdzeniom apelującego, ustaleń faktycznych i wskazał, że podawane przez A. K. informacje dotyczące oskarżycielek prywatnych, nie miały

uzasadnienia w rzeczywistości. Jednoznacznie potwierdził to materiał zgromadzony w aktach postępowań wyjaśniających (RzD.5841.XX.14.2016.ZN, RzD.5841.XXI.18.2016.ZN), wszczętych z wniosku oskarżonej, a ona sama w żaden sposób nie udowodniła ich prawdziwości. Nie świadczy nadto o rzeczywistym ich zaistnieniu zebrany w sprawie i prawidłowo oceniony materiał dowodowy. Jej twierdzeń, zawartych w pismach z dnia 30 czerwca 2016 roku, a wyszczególnionych w opisie czynu przypisanego oskarżonej przez Sąd Okręgowy, nie sposób rozważać w kategoriach prawa do krytyki. Rzecz bowiem w tym, że prawo do krytyki uprawnia przede wszystkim do wyrażenia oceny, a więc twierdzenia uchylającego się od sprawdzenia przy pomocy kryterium prawdy i fałszu. Jeżeli zatem uczyniony zarzut poddaje się temu kryterium, to w pierwszej kolejności należy rozważyć go przez pryzmat art. 212 § 1 k.k. i art. 213 § 1 k.k. Dopiero przyjęcie, że zarzut jest nieprawdziwy, upoważnia rozważenie go na płaszczyźnie pozaustawowej konstrukcji tak zwanego prawa do krytyki. Stanowcze twierdzenia oskarżonej, odwołują się do faktów jednoznacznie niezgodnych z prawdą i z pewnością nie można zakwalifikować ich jako wyrażonych przez nią ocen.

2. Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych.

Również i ten zarzut uznać należy za częściowo zasadny, a to dlatego, że Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, że zachowanie A. K. wyczerpało znamiona art. 212 § 1 k.k., jednakże niezasadnie ustalił, iż nastąpiło to w stosunku do wszystkich

jej twierdzeń wymienionych w opisie czynu przypisanego jej przez sąd I instancji, a mianowicie, że obie nauczycielki konfliktowały pracowników szkoły, odmówiły uczestnictwa w zebraniu Rady Pedagogicznej w sprawie opiniowania oceny dyrektora, publicznie krytkowały decyzje dyrektora, dodatkowo A. W. wykorzystywała uczniów w konflikcie z dyrektorem, szerzyła informacje o rzekomym zwalnianiu nauczycieli oraz psychicznie znęcała się nad D. P., wymuszając na niej składanie zeznań przeciwko dyrektorowi, zaś D. G. wykorzystywała zależność służbową wobec A. B. (obecnie P.), nadto w dniu 30 czerwca 2016 roku skierowała do Wojewody L. dwa wnioski odnoszące się do D. G. i A. W., w których przedstawiła nieprawdziwe informacje na temat wyżej wymienionych nauczycielek, jakoby popełniły czyny, które podlegają ocenie komisji dyscyplinarnej za uchybienia godności zawodu i obowiązkom nauczyciela.

Mając zatem na względzie prawidłowo oceniony przez sąd meriti materiał dowodowy oraz ten zgromadzony już na etapie postępowania odwoławczego, a tu w szczególności treść relacji oskarżycielek prywatnych z dnia 28 października 2020 roku, w których obydwie podały, że zachowania oskarżonej opisane w prywatnym akcie oskarżenia nie miały miejsca z jej strony przed wystosowaniem przez nią w dniu 30 czerwca 2016 roku dwóch wniosków do Wojewody L., Sąd Okręgowy zobligowany był do poczynienia stosownej zmiany na korzyść oskarżonej, zarówno co do ram czasowych, jak i poprzez wyeliminowanie

z opisu popełnionego przez nią czynu, poszczególnych jej twierdzeń dotyczących działań oskarżycielek prywatnych, a pozostawienie tych, które są jednoznacznie zniesławiające. Sąd odwoławczy przyjął zatem, iż oskarżona popełniła czyn polegający na tym, że w dniu 30 czerwca 2016 roku w C., gminie S., w pismach skierowanych do Wojewody L. pomówiła A. W. i D. G. o to, że obie nauczycielki konfliktowały pracowników szkoły, dodatkowo A. W. wykorzystywała uczniów w konflikcie z dyrektorem oraz psychicznie znęcała się nad D. P., wymuszając na niej składanie zeznań przeciwko dyrektorowi, zaś D. G. wykorzystywała zależność służbową wobec A. B. (obecnie P.), co mogło poniżyć A. W. i D. G. w opinii publicznej i narazić na utratę zaufania publicznego potrzebnego do wykonywania działalności oświatowej, przedstawiając w wyżej wymienionych pismach nieprawdziwe informacje na temat A. W. i D. G., jakoby popełniły czyny, które podlegają ocenie komisji dyscyplinarnej za uchybienia godności zawodu i obowiązkom nauczyciela. Zmiana w obrębie czasowych ram popełnienia przez oskarżoną czynu, wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, o czym była już mowa powyżej. Jednakże, sąd miał tu również na względzie pismo pełnomocnika oskarżycielek prywatnych z dnia 25 maja 2017 roku (data nadania), zawierające uzupełnienie braków formalnych prywatnego aktu oskarżenia, w którym to wskazał, iż wszystkie działania oskarżonej znalazły swój wyraz we wnioskach z dnia 30 czerwca 2016 roku, w których to A. K. podała nieprawdziwe informacje na temat nauczycielek. Pełnomocnik nie była natomiast

w stanie podać konkretnych dat i czynów mających miejsce we wcześniejszych miesiącach (k. 19 – 20). Podobnie D. G. w dniu 22 listopada 2019 roku uzupełniająco dodała, że wszystkie zarzuty podane przez oskarżoną w przedmiotowych wnioskach, były bezpodstawne, o czym świadczy umorzenie postępowania wyjaśniającego oraz, że oskarżycielki nie wystąpiłyby do sądu, gdyby nie podawała ona wówczas nieprawdy. Wskazała nadto, że skierowanie sprawy do rzecznika dyscyplinarnego wpłynęło na postrzeganie jej osoby w środowisku nauczycielskim (k. 167v).

Co do dokonanej przez Sąd Okręgowy zmiany, należy dodatkowo wskazać, że ocena charakteru danych wypowiedzi, twierdzeń, jako wypełniających znamiona przestępstwa zniesławienia, może być dokonana wyłącznie w drodze dokładnej analizy ich treści. Nie tylko dosłowna treść owych wypowiedzi, wpływa na ich ocenę karno - prawną, ale w równym stopniu znaczenie mają okoliczności i miejsce ich sformułowania. Nie jest zatem możliwe ustalenie z góry, jaki konkretnie rodzaj wypowiedzi może zostać zakwalifikowany, jako wypowiedź zniesławiająca. Oceny takiej musi dokonać każdorazowo sąd orzekający w sprawie - przy uwzględnieniu specyficznych i wyjątkowych okoliczności faktycznych występujących w realiach takiej sprawy. W konsekwencji tak dokonanej oceny, sąd orzekający musi stwierdzić, czy znamiona przestępstwa zniesławienia zostały wypełnione - zarówno w sposób formalny, jak i materialny.

Odnosząc się nadal do treści zarzutu obrońcy, ponownie stwierdzić należy, iż nie ulega wątpliwości, że podnoszone przez A. K. w przedmiotowych pismach informacje dotyczące A. W. i D. G., nie miały uzasadnienia w rzeczywistości, co potwierdził osobowy i nieosobowy materiał dowodowy, a tu w szczególności wyniki postępowań wyjaśniających wszczętych z jej wniosku. Były to natomiast z całą pewnością informacje, które z uwagi na ich treść, mogły narazić oskarżycielki prywatne na utratę zaufania niezbędnego do wykonywania zawodu nauczyciela. Z całą stanowczością stwierdzić w tym miejscu należy, że podawanie nieprawdziwych informacji na czyjś temat, w żadnym przypadku nie może być uznane za wykonywanie uprawnień pracodawcy w stosunku do pracownika.

Czynność sprawcza zniesławienia sprowadza się do pomawiania o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności. Zniesławienie, na co wskazuje sama nazwa tego występkę, godzi w sławę innego podmiotu, postrzeganą jako jego dobre imię i domniemanie wszelkich cech pozytywnych.

Przestępstwo zniesławienia należy do kategorii przestępstw umyślnych, które można popełnić zarówno w zamiarze bezpośrednim, jak i wynikowym. Sprawca czynu zabronionego musi mieć świadomość tego, że jego wypowiedź zawiera zarzut zniesławiający pod adresem danej osoby. Ponadto musi sobie zdawać sprawę z tego,

że podniesienie, lub rozgłoszenie takiego zarzutu może narazić osobę, którego dotyczy, na poniżenie w opinii publicznej, lub utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności. Nie sposób uznać za apelującym, że oskarżona takiej świadomości nie posiadała.

O zaistnieniu podstaw do odpowiedzialności karnej z art. 212 § 1 k.k. można mówić wtedy, gdy sprawca zakomunikował przynajmniej jednej osobie, bądź w obecności przynajmniej jednej osoby, wiadomości o postępowaniu, lub właściwościach innej osoby, mogących poniżyć ją w opinii publicznej, lub narazić na utratę zaufania. Bezzasadne pozostaje tu więc stwierdzenie skarżącego, jakoby zachowanie A. K. nie nastąpiło publicznie.

Treścią pomówienia z reguły są informacje nieprawdziwe, jak to ma miejsce w niniejszym przypadku. W doktrynie istnieje spór co do tego, czy zniesławienie może dotyczyć informacji prawdziwych. Z treści art. 213 k.k. można wyprowadzić wniosek, że karalne pomówienie w określonych warunkach może obejmować swoją treścią także informacje polegające na prawdzie. Równie spornym aspektem – o czym była już mowa powyżej – jest to, czy treść pomówienia może obejmować oceny, czy też powinna sprowadzać się wyłącznie do faktów. Funkcjonuje w tym względzie pogląd, z którym zgadza się Sąd Okręgowy, że oceny nie stanowią zniesławienia, a pomówienie powinno odnosić się wyłącznie do faktów. Pogląd ten jest wynikiem uznania, że karalność ocen z jednej strony stanowiłaby zbytnią ingerencję w sferę wolności

ekspresji, z drugiej zaś – nie poddawałaby się weryfikacji w kategoriach prawdy i fałszu, czego wymaga art. 213 § 1 k.k. Uwzględniając zatem powyższe oraz mając przy tym na uwadze linię orzeczniczą, należy stanąć na stanowisku, że za przekazywanie informacji prawdziwych nie można karać, jednakże taka sytuacja, wbrew twierdzeniom obrońcy oskarżonej, nie zaistniała w niniejszym przypadku.

Zarzuty wynikające z apelacji pełnomocnika oskarżycielek prywatnych:

1. Zarzut obrazy przepisów prawa materialnego, a mianowicie: art. 47 k.k., art. 66 § 1 k.k., art. 67 § 3 k.k.

Również zarzuty pełnomocnika oskarżycielek prywatnych uznać należy za częściowo zasadne, o czym będzie mowa poniżej.

Nie budzi zastrzeżeń Sądu odwoławczego rozstrzygnięcie o warunkowym umorzeniu postępowania, o czym przekonuje argumentacja prawidłowo i wyczerpująco zaprezentowana w uzasadnieniu wyroku, uwzględniająca wszystkie przesłanki wymienione w art. 115 § 2 k.k. (k. 179 – 179v). Sąd Rejonowy wskazał, że wina oskarżonej i społeczna szkodliwość czynu jej przypisanego nie są znaczne. Przy czym miał tu na względzie sposób i okoliczności jego popełnienia. Oceniał także właściwości i warunki osobiste oskarżonej, zasadnie uznając – wbrew twierdzeniom apelującej – iż można wobec niej postawić pozytywną prognozę społeczno – kryminologiczną. Nadto, słusznie sąd meriti miał przy tym na względzie, co zostało bezspornie wykazane, że pomiędzy stronami

istnieje konflikt, a jego podłoże jest wielopoziomowe.

Podjmując powyższą decyzję, sąd I instancji wyznaczył A. K. roczny okres próby, jako wystarczający na weryfikację postawionej wobec niej pozytywnej prognozy, który jednocześnie będzie stanowił dostateczną represję. Powyższe zasługuje na pełną akceptację ze strony Sądu Okręgowego.

Sąd odwoławczy uchylił natomiast wydane na podstawie art. 67 § 3 k.k. rozstrzygnięcie o zasądzeniu nawiązki na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej i zobligowany treścią owego przepisu, który jest właściwy przy warunkowym umorzeniu postępowania - zasądził od A. K. na rzecz oskarżycielek prywatnych kwoty po 1 500 złotych, tytułem nawiązek. Ponadto, podkreślić w tym miejscu należy z uwagi na treść apelacji, że omawiany przepis daje jedynie możliwość sądowi do nałożenia na sprawcę obowiązku przeproszenia, a zatem zarzut jego obrazy, już tylko ze względu na jego fakultatywny charakter w tym względzie, nie może być zasadny. Nie sposób uznać również zarzutu obrazy art. 47 k.k., niemającego zastosowania w niniejszym przypadku, o czym była już mowa powyżej.

2. Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych.

Zarzut ów uznać należy za niezasadny. Sąd I instancji prawidłowo uznał, że zarówno wina, jak i społeczna szkodliwość czynu przypisanego oskarżonej, nie są znaczne, a okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości. Niczego w tym względzie nie zmienia poczyniona przez Sąd Okręgowy

zmiana. Należy nadto wskazać, że oskarżona nie była wcześniej karana, a jej właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że będzie przestrzegać porządku prawnego, pomimo warunkowego umorzenia postępowania na okres próby wynoszący rok.

Stopień społecznej szkodliwości czynu jest jego immanentną cechą, która pozwala na odróżnienie czynów błahych od poważnych i uznanie za przestępstwo tylko takich, które faktycznie i realnie szkodzą określonym dobrom jednostki, bądź dobru społecznemu. Ta zmienna cecha czynu, który formalnie wyczerpuje wszystkie znamiona danego typu czynu zabronionego, podlega indywidualnemu stopniowaniu i w zależności od konkretnych okoliczności podmiotowych i przedmiotowych, może być bądź to znikoma, nieznaczna, bądź też wysoka, a nawet szczególnie wysoka. Natomiast katalog tych okoliczności wyznaczających stopień społecznej szkodliwości czynu, ma charakter zamknięty i został przez ustawodawcę zebrany w treści art. 115 § 2 k.k.

W myśl powyższego przepisu, przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu, sąd bierze pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej, lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. Przesłanki te stanowiły podstawę do przyjęcia zarówno przez Sąd Rejonowy, jak i Okręgowy,

<p>że społeczna szkodliwość czynu przypisanego oskarżonej nie jest znaczna.</p> <p>Sąd I instancji podkreślił w tym względzie, że pomiędzy stronami postępowania istnieje konflikt, którego podłoże jest wielopoziomowe, a z zeznań większości świadków wynika, iż oskarżona posiada w szkole dobrą opinię.</p> <p>Reasumując, o powyższej ocenie społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonej, przesądziła kompleksowa ocena zarówno przedmiotowych, jak i podmiotowych przesłanek jej wartościowania.</p>		
<p>Wnioski</p>		
<p>Wnioski zawarte w apelacjach dotyczące zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonej, zmiany orzeczenia w części, poprzez wymierzenie A. K. kary ograniczenia wolności, ewentualnie stosownej kary grzywny, orzeczenia na rzecz oskarżycielek prywatnych nawiązki w kwotach po 5 000 złotych oraz orzeczenia obowiązku ich przeproszenia, uchylecia orzeczenia w całości oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadne</p> <p># niezasadne</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Wnioski o zmianę wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonej, czy też wymierzenie jej kary, nadto o uchYLECIE wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, są niezasadne w świetle prawidłowo</p>		

przeprowadzonego postępowania dowodowego przez sąd I instancji, prawidłowo ocenionych dowodów, świadczących o popełnieniu przez A. K. czynu z art. 212 § 1 k.k. w zmienionej przez Sąd odwoławczy formie. Częściowo zasadny pozostaje natomiast co do zasady wniosek o orzeczenie nawiązek, w związku z czym Sąd Okręgowy dokonał stosownej zmiany, odpowiednio miarkując ich wysokość.

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>1.</p>	<p>-</p>
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	
<p>-</p>	
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>1.</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>
<p>Punkty I, III i IV wyroku Sądu Rejonowego w Chełmie z dnia 29 listopada 2019 roku wydanego w sprawie o sygn. akt II K 355/17 utrzymane w mocy.</p>	
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>	
<p>Rozstrzygnięcia sądu I instancji zawarte w I, III, IV punkcie wyroku są prawidłowe, natomiast zarzuty zawarte w złożonych apelacjach jedynie częściowo zasadne.</p>	

5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
<p>Wyrok Sądu Rejonowego zmieniony w ten sposób, że przyjęto, iż oskarżona popełniła czyn polegający na tym, że w dniu 30 czerwca 2016 roku w C., gminie S., w pismach skierowanych do Wojewody L. pomówiła A. W. i D. G. o to, że obie nauczycielki konfliktowały pracowników szkoły, dodatkowo A. W. wykorzystywała uczniów w konflikcie z dyrektorem oraz psychicznie znęcała się nad D. P., wymuszając na niej składanie zeznań przeciwko dyrektorowi, zaś D. G. wykorzystywała zależność służbową wobec A. B. (obecnie P.), co mogło poniżyć A. W. i D. G. w opinii publicznej i narazić na utratę zaufania publicznego potrzebnego do wykonywania działalności oświatowej, przedstawiając w wyżej wymienionych pismach nieprawdziwe informacje na temat A. W. i D. G., jakoby popełniły czyny, które podlegają ocenie komisji dyscyplinarnej za uchybienia godności zawodu i obowiązkowi nauczyciela. Nadto, uchylono rozstrzygnięcie zawarte w jego punkcie II, a na mocy art. 67 § 3 k.k. zasądzone od oskarżonej na rzecz oskarżycielek prywatnych kwoty po 1 500 złotych, tytułem nawiązek.</p>	
Zwięźle o powodach zmiany	
<p>Zmiana w opisie czynu przypisanego oskarżonej, wynika wprost ze zgromadzonego w sprawie i prawidłowo ocenionego materiału dowodowego. Zgodnie z twierdzeniem apelującego, Sąd Rejonowy zobligowany był na podstawie art. 67 § 3 k.k. do zasądzenia nawiązek na rzecz A. W. i D. G. od oskarżonej.</p>	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
---	--

5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia		
1.1.	-	# art. 439 k.p.k.
Zwięzle o powodach uchylecia		
-		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzle o powodach uchylecia		
-		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzle o powodach uchylecia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
-		
4.1.	-	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięzle o powodach uchylecia		
-		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
-		
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
	-	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
III.	Na mocy art. 628 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 629 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. oraz art. 7 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (Dz.U. 1983.49.223) oraz § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 roku w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym (Dz.U. 2013.663) zasądzono od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa za postępowanie odwoławcze 60 złotych opłaty oraz obciążono ją wydatkami poniesionymi w tym postępowaniu.

7. PODPISy
Mariusz Jaroszyński

1.3. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika	1	
Podmiot wnoszący apelację	obrońca oskarżonej	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	całość wyroku Sądu Rejonowego w Chełmie z dnia 29 listopada 2019 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt II K 355/17	

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		

#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana

1.3. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika	2	
Podmiot wnoszący apelację	pełnomocnik oskarżycielek prywatnych	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	całość wyroku Sądu Rejonowego w Chełmie z dnia 29 listopada 2019 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt II K 355/17	
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		

# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych		

	przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana